

in Zijn hand zijn, dan komt alles goed. En daarom geen woord over mij persoonlijk gepubliceerd. Wij zelf moeten steeds meer terugtreden. Wanneer wij staan te spreken over God en onzen naaste en daarbij nog eenige gedachte aan onszelf hebben, hoe goed wij het er afbrengen en hoe wij de menschen weten te boeien, dan is al ons werk tevergeefs. En zoo is het met alles wat wij doen. Wanneer onze jonge menschen weer echte levensvreugde willen ontvangen, hebben zij niets te doen dan Jezus volgen. Wij *allen* moeten evangelisten worden. Geven van den rijkdom, dien Jezus geeft en zelf steeds rijker worden . . ."

En ik zag aan het blijmoedige gezicht van den man tegenover me, hoe echt en onvervreemdbaar de rijkdom is, dien hij bezit . . . Een man, die woekert met zijn tijd, om altijd maar weer van dien rijkdom weg te geven.

Toen ik in zijn rustige studeerkamer tusschen rijen boeken, oud tin en oude tabakspotten, op hem had zitten wachten, was hij opeens binnen komen vallen, z'n gezicht nat van den regen en z'n schoenen tot boven toe met modder bespat. Het was hondeweer, en storm en oponthoud hadden hem niet sneller terug kunnen doen peddelen dan hij gedaan had.

Een man, die tot een zeer hooge functie geroepen is, en die zich houdt bij z'n ijzeren karretje, die trapt tegen weer en wind in, die z'n jaren niet telt, maar draaft als een jongen, die trap op, trap af gaat, en wiens blijmoedig gezicht gezien wordt op elk portaal en voor elke deur, op zolder- en in de kelderwoningen van de armste achterbuurten.

Hoe blijft deze man zóó jong, dat ik niet kon bemerken, dat hij ouder was geworden, behalve aan het grijs van zijn haar, terwijl ik hem het laatst gezien had, toen ik zelf nog een kind was? *Zijn levensvreugde*. En hoe heeft hij die ontvangen, en kan hij die behouden? *Door zijn zelfverloochening*. En hoe ontvangt hij daartoe de kracht en den lust? *Door Jezus te volgen*, zijn grooten Meester, Die hem in al deze dingen is voorgegaan . . . En zoo kan hij anderen altijd maar doorgeven van zijn rijkdom, en zelf steeds rijker worden . . .

Dat nu biedt Jezus ons allen aan.
En wat doen wij nu?

KLEINE HAMERS

OP EEN ALBUMBLAD

Ik heb in mijn leven twee stelregels geleerd: de eerste is, *veel te vergeven*, en de tweede is, *nooit te vergeten*. — Guizot.

Een beetje vergeten zou niet kwaad zijn, om de echtheid der vergeving te verhoogen. — Thiers.

Wat mij betreft, ik heb geleerd, veel te vergeven, en te verzoeken, dat anderen *mij* veel vergeven. — Bismarck.

DE VRIEND DER GEZONDHEID

Gebrek aan eetlust. — Er zijn niet weinige menschen, vooral vrouwen en kinderen, die zonder bepaald ziek te zijn, toch geen eetlust hebben. Eer men allerlei middelen, artseniën en drankjes beproeft, wende men de volgende methode aan. Een eerste vereischte is, tusschen de maaltijden niets te eten. Verder vermijde men bonbons, zoetigheden en chocolade. Bij kinderen late men de melk eenige dagen weg. Helpt dit nog niet genoeg, dan is een halven dag vasten aan te raden, b.v. 's morgens niet ontbijten of den avondmaaltijd overslaan. In de meeste gevallen keert dan de eetlust weer terug.
Dr J. V.

ALBERT SCHWEITZER

DERTIG JAAR IS HET NU GELEDEN, DAT Schweitzer zijn professoraat in Straatsburg neerlegde om een geheel nieuwe studie te beginnen in de medicijnen en zijn verdere leven te wijden aan de zieken en lijdenden onder de negervolken van Afrika.

Velen hebben dit besluit met verwondering ontvangen. Is er dan — zoo heeft men gevraagd — in Europa niet genoeg nood en ellende, die de voortdurende toewijding van de beste krachten vraagt? En kan het Gods wil zijn, dat een rijk begaafd mensch, die een belangrijke wetenschappelijke positie bekleedt, al zijn gaven en talenten als niets acht en een geheel nieuwen arbeid kiest onder onbekende volken in het hart van Afrika? Wat heeft Schweitzer ertoe gebracht, zich aan dit werk te geven? Hij vertelt het zelf in den aanhef van zijn boek: „Aan den zoom van het Oerwoud.”

Velen stellen zich het leven van de natuurlvolken als een ideaaltoestand voor: gezond en onbezorgd, vrij van de zorgen en moeiten van de moderne beschaving, vrij zelfs van de zorg voor de dagelijksche spijze, die de natuur overvloedig levert.

Schweitzer wist het beter. Hij wist, dat de natuurlvolken diep beklagenswaardig zijn, dat hun leven één voortdurende angst is voor de geesten en voorouders, dat zij lijden aan afzichtelijke ziekten, waartegen zij geen raad weten. Velen sterven jong, anderen moeten in nameloos lijden het einde afwachten, dat niet anders is dan de dood.

Schweitzer wist dit alles en hij vergeleek deze toestanden met die in Europa, waar wetenschap en techniek vele kwalen hebben overwonnen, tegen welke de neger machteloos staat. Toen dacht hij aan de gelijkenis van den Rijken Man en den Armen Lazarus.

„Wij zijn de Rijke Man,” zegt hij, „omdat wij door den vooruitgang der medische wetenschap een ruime kennis hebben omtrent ziekte en pijn en de middelen er tegen. De ontelbare voordeelen, die deze rijkdom ons geeft, aanvaarden wij als iets, dat vanzelf spreekt. Ver weg, in de koloniën echter, zit de arme Lazarus, het volk van negers, dat aan ziekte en pijn even goed, ja nog meer onderhevig is dan wij, en geen middelen kent om die te bestrijden. Zoals de Rijke Man onnadenkend zondigde tegen den Arme aan zijn deur, daar hij zich niet in diens plaats dacht en zijn hart niet liet spreken, zoo doen ook wij.”

Zijn medisch Zendingswerk ziet Schweitzer dus als een stuk der dankbaarheid. God heeft aan het blanke ras groote gaven en voorrechten geschonken. Hij vraagt nu van ons, dat wij die zullen besteden ten behoeve van onze minder bevoorrechte zwarte broeders.

Daarom is de theoloog en filosoof en musicoloog, Prof. Dr A. Schweitzer als arts naar Midden-Afrika gegaan. Zijn vrouw ging als verpleegster met hem mede. Er was geen corporatie, die hen uitzond. Het geld moest hij door zijn wetenschappelijke werken en zijn orgelconcerten zelf bijeenbrengen.

Dit besluit heeft hij niet, zooals men denken zou, plotseling en onverwacht genomen. Het is in hem gegroeid, feitelijk reeds van zijn jeugd af.

„Zoover ik in mijn herinnering kan teruggaan,” zegt hij zelf, „heb ik geleden onder de vele ellende, die ik in de wereld zag. Onbevangen, jeugdige levensvreugde heb ik eigenlijk nooit gekend.”

Begin 1913 vertrok hij naar Lambarene om in het oerwoud aan de Ogowe een medischen zendingspost te stichten. Dit jaar viert hij zijn zestigsten verjaardag, en

Groot is het aantal der wachtende patiënten

zijn naam is nu over de geheele wereld bekend als van een pionier, die onder de negers van Midden-Afrika het werk heeft gedaan van den Barmhartigen Samaritaan.

Schweitzer was niet de eerste zendeling-arts. Velen zijn hem reeds voorgedaan en er is geen enkele reden om, zooals wel geschiedt, hem den grootsten van die te noemen. Anderen hebben misschien grootere offers gebracht dan hij, en, zonder dat de wereld het wist, op vergeten plaatsen hun leven gegeven uit liefde tot Jezus.

Schweitzer zal zich ook zelf niet op den voorgrond plaatsen. Maar wat de aandacht van velen, juist onder de niet-Christenen heeft getrokken is, dat hij, die zulk een groote is naar den geest, zijn positie heeft opgegeven en zijn levenswerk heeft neergelegd om een ander levenswerk te aanvaarden, dat God hem op de handen had gelegd.

Dat levenswerk is het brengen van de boodschap der verlossing aan de zwarten in het hart van Afrika. Verlossing uit lichamelijk lijden, waarvan wij ons geen voorstelling kunnen maken, maar ook verlossing uit geestelijken nood en angst.

„Het Christendom,” zegt Schweitzer, „is voor den neger het licht, dat schijnt in de duisternis van zijn angst. Het verzekert hem, dat hij niet overgeleverd is aan de macht van natuurgeesten, geesten van voorouders en fetischen, en dat geen mensch een noodlottige macht over den ander bezit, maar dat Gods wil alles bestuurt, wat gebeurt.”

Christus wil hun verlossing brengen, maar wat hebben wij hun gebracht? De beschaafde volken hebben slechts ellende, alcohol en afschuwelijke ziekten gebracht bij de volken van Afrika. Een zware schuld rust op ons en onze beschaving. „Voor ieder, die leed veroorzaakte,” zegt Schweit-

zer, „moet een ander uitgaan, die hulp brengt.”

Hij wijst er dan verder op, dat het Medische Zendingswerk in de eerste plaats moet worden bevorderd door hen, die zelf uit lichamelijk lijden zijn verlost.

„Wie door doktershulp van een zware ziekte werd gered, moet meehelpen, opdat zij, die vroeger geen arts te hulp konden roepen, een helper vinden, zooals hij er zelf een had.

„Wie door een operatie van den dood gered werd of voor een kwaal behoed, moet meehelpen, opdat daar, waar thans dood en kwaal nog ongebreideld heerschen, de barmhartige chloroform en het reddende mes hun werk beginnen kunnen.

„De moeder, die het aan doktershulp dankt, dat haar kind nog aan haar toebehoort, moet helpen, opdat voor de arme moeder daar, waar nog geen artsen zijn, gespaard kan blijven, wat voor haar gespaard bleef.”

Schweitzer noemt dit de broederschap van hen, op wie de smart haar stempel heeft gezet, en deze broederschap legt aan allen den plicht op, het Medisch Zendingswerk met alle kracht te bevorderen.

Schweitzer is de medicus, die gezien heeft, welke groote gaven God door de medische wetenschap aan de Christelijke volken heeft gegeven, en die het nu gevoelt als een Goddelijke plicht, van die gaven mede te deelen aan de zwarte volken, welke deze missen. Hijzelf heeft dien plicht in volkomen bereidheid op zich genomen.

Wanneer wij hem bezig zien met zijn zwarte vrienden in zijn ziekenhuis te Lambarene of wanneer wij hem na een zware dagtaak zien zitten op een rustig plekje, dat uitziet op de Ogowe, dan zien wij in hem niet meer den beroemde met een wereldnaam.

Maar wij zien slechts den man, die in eenvoudigheid een dienaar van zijn naasten is om Christus' wil. Want voor zooveel hij dit alles aan één van zijn minste zwarte broeders in Afrika heeft gedaan, zoo heeft hij dat den Meester Zelf gedaan.

Dr Ir H. G. v. B.

Dr Schweitzer op zijn lievelingsplaats aan de Ogowe.